

Ministeren klart, at disse Vilkaar i Tiden vilde komme til at trykke paa denne Konto, naar Forhøielsen af Ueberstillaget tidligere er givet den Bedkommende, uden at Kontoen derved er bleven forhøiet. Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, da henstiller jo den ærede Minister til Thinget at billige, at der gives fast Ansættelse. Den ærede Minister maa i dette Tilfælde stille et bestemt Forslag til 3die Behandling under denne Konto, hvortil han siger: Af denne Konto kan der udredes pensionsberettiget Lønning til Dr. Thomsen og Docent Lange. Naar dette Forslag bliver stillet, og Folkethinget kommer til at stemme derover, saa kan det give sin Mening tilkænde ved at gaa ind paa Ministerens Tanker eller ved at forkaste den; men efter min Opfattelse er Ministeren ikke berettiget til at fastsætte det, undtagen han faar Rigsdagens Billigelse dertil ved et positivt Forslag. Dette er efter min Opfattelse den Vej, der skal gaa, thi saa kan Spørgsmaalet blive drøftet for og imod. Naar den ærede Minister siger, at det har været en fast Praxis, da er dette ikke ganske rigtigt. Det har været fast anerkendt Praxis, at Rigsdagens Billigelse var nødvendig, for at der kunde gives fast Ansættelse, og at altsaa Regjeringen ikke kunde give noget Tilslag i den Henseende undtagen med Forbehold af Rigsdagens Samtykke. En anden Fremgangsmaade vilde aabenbart føre dertil, at Kontoen i Fortid kunde være opslugt af faste Lønninger, og saa havde man jo ikke det Formaal, som den ærede Minister selv senere i sit Foredrag erkjendte, da han kom til at omtale Anvendelsen af midlertidige Professorers Lønning, nemlig det Formaal at prøve, om de unge Mænd, om hvilke man tænker sig, at de kunne blive duelige Universitetslærere, virkelig ogsaa vise sig at være blevne det, efterat de ere blevne indsatte som Docenter. Kontoens egentlige Bestemmelse er jo nemlig at fastholde den midlertidige Ansættelse, indtil der bliver Plads ledig, for at man kan prøve, om de virkelig have Gønde til at kunne blive Universitetslærere med Nytte. Naar der med Hensyn til Dr. Thomsen — hvilket Spørgsmaal jeg forøvrigt forudsætter vil komme frem ved 3die Behandling, ved hvilken Leilighed jeg da nærmere skal komme ind derpaa — er nævnt, at han af Mangel paa Eksistensmidler maa forlade sit Fædreland, saa siger jeg; jeg tror, det er for stærke Udtryk. Jeg tror, at noget Saadant i Reglen ikke kan antages at være Tilfældet og allermindst i nærværende Forhold. Man foreslaar jo ikke at tage en eneste Skilling fra Docent Thomsen; Ministeren kan lade ham beholde samme Indtægt og maaske meget mere, end han hidtil har haft af samme Konto, og det formindster ikke hans Gønde til at kunne leve. Det, at han ikke faar fast Ansættelse, det formindster vel hans Fremtidsudsigter; men naar han er — hvad jeg ikke paa nogen Maade betvivler — en saadan Mand, som den ærede

Minister nævnte, saa er der jo ikke Tvivl om hans Fremtid her i vort Land, fordi han ikke nu ved Ministerens Forslag kan finde fast Ansættelse. Jeg har ved disse Bemærkninger i alt Væsentligt — haaber jeg — omtalt Flerpartiets Standpunkt lige overfor de Betragtninger, som ere udtalte mod Flerpartiet. Jeg har kun endnu et Par Bemærkninger at gjøre til det ærede Medlem for Præstø Amtets 1ste Valgfreds (Scavenius). Han glædede sig over, at Ordet „Studerende“ i mit Foredrag kom efter Ordet „uformuende“. Jeg har aldeles ikke betvivlet, at det skulde være uformuende Studerende, men Spørgsmaalet er, hvad Begreb ligger der i Ordet Studerende? I sin Tid var det latinske Dreng. Da kjendte man intet andet Studium end Latin, men nu derimod have vi mange Arter af Oplysning, som ere lige saa nyttige og ligesaa uvillende for de menneskelige Landsejere, som man den Gang antog Latin var; thi Latin var jo tidligere det eneste Universalmiddel i den Retning. Naar det ærede Medlem dernæst omtalte den Udvikling, som findes i Anmærkningerne angaaende Statens moralske Forpligtelse til at yde Hjælp til Studerende og nævnte kongelige Resolutioner o. s. v., saa vil det ærede Medlem vist indrømme mig, at denne Sag vare vi inde paa isjor, og det blev da erkjendt af Alle, at paa disse Grunde kunde man ikke bygge noget som helst berettiget Motiv til Vælfærd af Statskassens. Man staar i den Henseende fuldstændig frit; Afgjørelser tværtimod kongelige Resolutioner have tidligere fundet Sted ved Finantslove, og det er selvfølgelig, at man paa fremtidige Finantslove vil kunne gjøre det, naar man finder det hensigtsmæssigt, idet man er uafhængig af disse gamle Historier. Men naar man uafhængig af disse gamle Historier tager Sagen praktisk og spørger: Er der Nødvendighed til at stæde, og er det hensigtsmæssigt, at Betsbet tages af Kommunitetet — og det synes jeg, at Alle besvare benægtende — eller hør det nu eller senere ydes af Staten, da tvivler jeg ikke paa, at dette er den rigtige Maade at opstille Strids-spørgsmaal paa, thi jeg tvivler ikke om, at man altid vil yde den videnskabelige Højskole de fornødne Eksistensmidler og vil yde dem mere og mere villig, jo mere Højskolen stilles saaledes, at den ikke bliver til en Examenbredsforanstaltning, som den ærede Minister i høi Grad synes at ville gjøre den til, naar han siger, at de normerede Professorers egentlige Embedsgjerning var at læse til Examen, have deres Tid rettet paa Examenstudiet, og at det navnlig var de yngre Mænd, hvis Virksomhed mere gik i fri videnskabelig Retning; jeg har ikke hørt Noget, som i den Grad tegner Universitetet som Examenbredsforanstaltning; men jeg siger, jo mere man befrier Universitetet derved og gjør den til en fri videnskabelig Højskole med saa fri Udgang dertil som mulig, desto mere beredvillig vil Befolkningen gennem Rigs-